

Nội dung bài viết

1. [Giải VBT Ngữ Văn 9: Ôn tập về thơ](#)

Giải VBT Ngữ Văn 9: Ôn tập về thơ

Câu 1, tr. 89, SGK

Trả lời:

STT	Tên bài thơ	Tác giả	Năm sáng tác	Thể thơ	Tóm tắt nội dung	Đặc sắc nghệ thuật
1	Đồng chí	Chính Hữu	1948	Tự do	Tình đồng chí của những người lính dựa trên cơ sở cùng chung cảnh ngộ và lí tưởng chiến đấu, được thể hiện thật tự nhiên, bình dị mà sâu sắc trong mọi hoàn cảnh, nó góp phần quan trọng tạo nên sức mạnh và vẻ đẹp tinh thần của người lính cách mạng.	Chi tiết, hình ảnh, ngôn ngữ giản dị, chân thực, cô đọng, giàu sức biểu cảm.
2	Bài thơ về tiểu đội xe không kính	Phạm Tiến Duật	1969	Tự do	Qua hình ảnh độc đáo – những chiếc xe không kính, khắc họa nổi bật hình ảnh những người lính lái xe trên tuyến đường Trường Sơn trong thời kì kháng chiến chống Mĩ với tư thế hiên ngang, tinh thần dũng cảm và ý chí chiến đấu giải phóng miền Nam.	Chất liệu hiện thực sinh động, hình ảnh độc đáo; giọng điệu tự nhiên, khỏe khoắn, giàu tính khẩu ngữ.
3	Đoàn thuyền đánh cá	Huy Cận	1958	Bảy chữ	Những bức tranh đẹp, rộng lớn, tráng lệ về thiên nhiên, vũ trụ và người lao động trên biển cả theo hành trình chuyển ra khơi đánh cá của đoàn thuyền. Qua đó thể hiện cảm xúc về thiên nhiên và lao động, niềm vui trong cuộc sống mới.	Nhiều hình ảnh đẹp, rộng lớn, được sang tạo bằng liên tưởng và tưởng tượng; âm hưởng khỏe khoắn, lạc quan.
4	Bếp lửa	Bằng Việt	1963	Kết hợp bảy chữ và tám chữ	Những kỉ niệm đầy xúc động về bà và tình bà cháu, thể hiện lòng kính yêu trân trọng của cháu đối với bà và cũng là đối với gia đình, quê hương, đất nước.	Kết hợp giữa biểu cảm với miêu tả và bình luận; sáng tạo hình ảnh bếp lửa gắn liền với hình ảnh người bà.

5	Khúc hát ru những em bé lớn lên trên lưng mẹ	Nguyễn Khoa Điềm	1971	Chủ yếu là tám chữ	Thể hiện tình yêu thương con của người mẹ dân tộc Tà-ôi gắn liền với lòng yêu nước, tinh thần chiến đấu và khát vọng về tương lai.	Khai thác điệu ru ngọt ngào, trù mẫn.
6	Ánh trăng	Nguyễn Duy	1978	Năm chữ	Từ hình ảnh ánh trăng trong thành phố, gợi lại những năm tháng đã qua của cuộc đời người lính gắn bó với thiên nhiên, đất nước bình dị, nhắc nhở thái độ sống tình nghĩa, thủy chung.	Hình ảnh bình dị mà giàu ý nghĩa biểu tượng; giọng điệu chân thành, nhỏ nhẹ mà thấm sâu.
7	Con cò	Chế Lan Viên	1962	Tự do	Từ hình tượng con cò trong những lời hát ru, ngợi ca tình mẹ và ý nghĩa của lời ru đối với đời sống của mỗi con người.	Vận dụng sáng tạo hình ảnh và giọng điệu lời ru của ca dao
8	Mùa xuân nho nhỏ	Thanh Hải	1980	Năm chữ	Cảm xúc trước mùa xuân của thiên nhiên và đất nước, thể hiện ước nguyện chân thành góp mùa xuân nhỏ của đời mình vào cuộc đời chung.	Thể thơ năm chữ có nhạc điệu trong sáng, tha thiết, gần gũi với dân ca; hình ảnh đẹp giản dị, những so sánh, ẩn dụ sáng tạo.
9	Viếng lăng Bác	Viễn Phương	1976	Tám chữ	Lòng thành kính và niềm xúc động sâu sắc của nhà thơ đối với Bác Hồ trong một lần từ miền Nam ra viếng lăng Bác	Giọng điệu trang trọng và tha thiết; nhiều hình ảnh ẩn dụ đẹp và gợi cảm; ngôn ngữ bình dị, cô đúc.
10	Sang thu	Hữu Thỉnh	Sau 1975	Năm chữ	Biến chuyển của thiên nhiên lúc giao mùa từ hạ sang thu qua sự cảm nhận tinh tế của nhà thơ.	Hình ảnh thiên nhiên được gợi tả bằng nhiều cảm giác tinh nhạy, ngôn ngữ chính xác, gợi cảm.
11	Nói với con	Y Phương	Sau 1975	Tự do	Bằng lời trò chuyện với con, bài thơ thể hiện sự gắn bó, niềm tự hào về quê hương và đạo lí sống của dân tộc.	Cách nói giàu hình ảnh, vừa cụ thể, gợi cảm, vừa gợi ý nghĩa sâu xa.
12	Mây và sóng	Ta-go	Trong tập Trẻ con – 1909 (sau đổi là	Tự do (bản dịch)	Qua lời trò chuyện của em bé với người mẹ, bài thơ thể hiện tình yêu	Lời thơ mang giọng điệu và ngôn ngữ hồn nhiên của trẻ thơ; nhiều hình

			Trắng non)		vô hạn với mẹ và ngợi ca tình mẹ con.	ảnh đẹp, giàu sức tưởng tượng và gợi cảm.
--	--	--	------------	--	---------------------------------------	---

Câu 2, tr. 89, SGK

Trả lời:

- Sắp xếp các bài thơ theo từng giai đoạn:

a. Giai đoạn kháng chiến chống Pháp (1945-1954): Đ ồng chí

b. Giai đoạn hòa bình ở miền Bắc sau cuộc kháng chiến chống Pháp (1954-1964): Đoàn thuyền đánh cá, Bếp lửa, Con cò

c. Giai đoạn kháng chiến chống Mĩ (1964-1975): Bài thơ về tiểu đội xe không kính, Khúc hát ru những em bé trên lưng mẹ

d. Giai đoạn từ sau 1975: Ánh trăng, Mùa xuân nho nhỏ, Viếng lăng Bác, Nói với con, Sang thu

- Nội dung chính của các tác phẩm thơ

+ Các tác phẩm thơ kể trên đã thể hiện hình ảnh đất nước và con người Việt Nam suốt một thời kì lịch sử từ sau Cách mạng tháng Tám qua nhiều giai đoạn:

- Hai cuộc kháng chiến chống Pháp chống Mĩ gian khổ nhưng dũng cảm, anh hùng

- Công cuộc lao động xây dựng đất nước và những mối quan hệ tốt đẹp của con người

+ Đặc biệt là đã thể hiện tâm hồn, tình cảm, tư tưởng của con người trong một thời kì lịch sử có nhiều biến động, thay đổi lớn lao sâu sắc

- Yêu nước, yêu quê hương.

- Tình đ ồng chí, gắn bó với cách mạng, yêu kính Bác Hồ

- Tình mẹ con, bà cháu...

Câu 3, tr. 90, SGK

Trả lời:

Ba bài thơ Khúc hát ru những em bé lớn trên lưng mẹ, Con cò, Mây và sóng

- Có điểm chung:

+ đều đề cập đến tình mẹ con, ngợi ca tình mẹ con thấm thiết, thiêng liêng

+ Cách thể hiện cũng có điểm gần gũi, đó là dùng điệu ru, lời ru của người mẹ hoặc lời của em bé nói với mẹ

- Khác nhau ở những nội dung tình cảm, cảm xúc :

+ **Khúc hát ru những em bé lớn trên lưng mẹ** thể hiện sự thống nhất của tình yêu con với lòng yêu nước, gắn bó với cách mạng và ý chí chiến đấu của người mẹ dân tộc Tà-ôi trong hoàn cảnh hết sức gian khổ ở chiến khu miền tây Thừa Thiên, trong thời kì kháng chiến chống Mĩ.

+ **Con cò** khai thác và phát triển tứ thơ từ hình tượng con cò trong ca dao hát tu, để ngợi ca tình mẹ và ý nghĩa của lời hát ru

+ **Mây và sóng** : hóa thân vào lời trò chuyện hồn nhiên ngây thơ của em bé với mẹ để thể hiện tình yêu mẹ thấm thiết của trẻ thơ. Mẹ đối với em bé là vẻ đẹp, niềm vui, sự hấp dẫn lớn nhất, sâu xa và vô tận, hơn tất cả những điều hấp dẫn khác trong vũ trụ

Câu 4, tr. 90, SGK

Trả lời:

- Ba bài thơ **Đồng chí**, **Bài thơ về tiểu đội xe không kính**, **Ánh trăng** đều viết về người lính cách mạng với vẻ đẹp trong tính cách và tâm hồn họ

- Nhưng mỗi bài lại khai thác những nét riêng và đặt trong những hoàn cảnh khác nhau:

+ **Đồng chí** : người lính cách mạng đầu kháng chiến chống Pháp, xuất thân nông dân, chung chí hướng với tình đồng đội cao đẹp vượt qua gian khó.

+ **Bài thơ về tiểu đội xe không kính** : người lính lái xe, thế hệ trẻ thời chống Mĩ, dũng cảm, lạc quan, đầy ý chí.

+ **Ánh trăng** : người lính đã đi qua cuộc chiến khốc liệt, từng gắn bó với thiên nhiên, gợi lại kỉ niệm để nhắc nhở đạo lí sống tình nghĩa,

Câu 5, tr. 90, SGK

Trả lời:

Nhận xét bút pháp xây dựng hình ảnh thơ trong các bài:

- **Đoàn thuy ền đánh cá** : lãng mạn tượng trưng là chủ yếu, nhiều liên tưởng, so sánh mới mẻ, độc đáo (ví dụ : mặt trời xuống biển như hòn lửa, sóng cài then, đêm sập cửa, thuyền lái bằng gió, buồm là trăng...).

- **Ánh trăng** : Lời thơ như lời tâm sự, chân thành rung động, nhiều hình ảnh và chi tiết thực, rất bình dị, nhưng chủ yếu dùng bút pháp gợi tả, không đi vào chi tiết mà hướng tới ý nghĩa khái quát và biểu tượng của hình ảnh

- **Mùa xuân nho nhỏ** : hình tượng đẹp, giàu nhạc điệu, bộc lộ cái tôi

- **Con cò** : bút pháp tượng trưng chủ yếu, vận dụng lời ru và hình ảnh con cò ca dao.

Câu 6, tr. 90, SGK**Trả lời:**

Khổ thơ đầu tiên của bài thơ **Sang thu** đã diễn tả những biến đổi tinh vi của đất trời và lòng người trong thời khắc giao mùa. “Bỗng” là bỗng nhiên, là bất ngờ, bất chợt. Đặt chữ “bỗng” ở đầu khổ thơ, đầu bài thơ để tất cả giác quan của ta được đánh động, phải giật mình mà chú ý đón nhận mọi biến đổi của đất trời. Tiếp đó là mùi hương ổi chín. Ổi phải chín đến nhường nào thì mùi thơm của nó mới lan tỏa một cách dạt dào mạnh mẽ để “phả vào trong gió se”. Đến là sương sớm cũng được nhà thơ miêu tả một cách duyên dáng với “sương chùng chình qua ngõ”. “Chùng chình” là cố ý làm chậm lại. Thủ pháp nhân hoá đã biến sương thành những cô bé, cậu bé nghịch ngợm đùa đưa náu mình trong ngõ xóm, chùng chình chẳng muốn tan đi. Rồi cuối cùng khi lạc giữa làn mây sớm chùng chình thì nhà thơ không nén nổi niềm xúc động, ông khe khẽ thì thầm: Hình như thu đã về. Từ “hình như” diễn tả tâm trạng ngỡ ngàng băn khoăn rất tinh tế của nhà thơ khi ngỡ ngàng nhận ra “thu đã về”. Khổ thơ đầu là những cảm xúc thật tinh tế của nhà thơ khi mùa thu về.